

Šmílův DAF

5. nisan 5770
20. březen 2010

začátek šabatu: 17:55
konec šabatu: 19:02

Vajikra

Časy pro tento týden

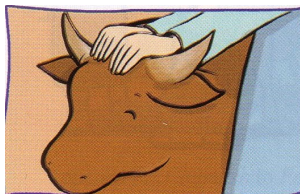
čas tfilin od 4:49 | šma jisrael do 8:06 | mincha od 12:40
západ slunce 18:14 | tři hvězdy 18:46

DAF píše Jan Dívěcký a vydává pražský rabinát.

Plnou verzi DAFu a kompletní archiv čísel můžete nalézt na www.doopravdy.cz/daf

Bůh řekl Mošemu: „Pokud by mi kdokoliv z vás chtěl obětovat OLA, ať je bez vady.

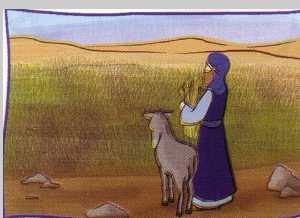
Obětní zvíře je třeba přivést do MIŠKANU a ta mu položit ruce na hlavu.

Oběť MINCHA musí být z jemné mouky, smíchané s olejem a kořením.

Do Chrámu nepatří nic kynutého. Do obětí nepatří med. A naopak - sůl musí být součástí všech obětí.

První klasy z úrody patří Bohu. Než z nich umelete mouku, opražte zrna v ohni.

Toto je věčný zákon, ať budete žít kdekoliv: „Nesmíte jíst tuky a krev!“

Alijot v kostce

Kohen: Příkazy o celozápalné oběti OLA z býků, beranů a kozlů.

Levi: Příkazy o celozápalné oběti OLA z holubů a hrdliček. Příkazy o moučné oběti MINCHA.

Šliši: Popis čtyř typů moučné oběti MINCHA.

Revii: Příkaz jiného typu oběti ŠLAMIM (mirová oběť)

Chamiši: Oběti za neúmyslný hřích CHATAT velekněze, Sanhedrinu a knížete.

Šiši: Oběť za neúmyslný hřích CHATAT jednotlivce. Oběť OLE VEJORED byla určena vyšší majetku hříšníka.

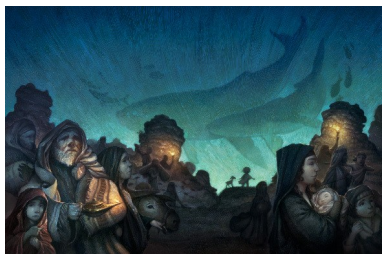
Švii: Oběť za vinu AŠAM.

Haftara (Ješajahu 43:21-44:21): Kárání lidu, který neplní své patřičně povinnosti.

Rav Uzi Kalchhaim: Nisan

Existují na světě národy, které oslavují své „jaro“ jako připomínku zbavení se jha útisku. V případě židovského národa ale proces osvobození nekončí východem z Egypta (fyzický, vnější osvobození). To nám, mimo jiné připomíná padesát dní omeru mezi pesachem a svátkem darování Tóry. K úplnému osvobození došlo až při zasvěcení Miškanu, v nisanu rok po východu z Egypta. Fakt, že obě události (východ z Egypta a zasvěcení Miškanu) spadají do nisanu, není náhodný. Fyzická a duchovní svoboda dostává stavbou Miškanu svou trvalou podobu. Ramban nazývá Druhou knihu Mojžíšovu knihou Exilu a vykoupení (GALUT VEGEULA). Přesto tato kniha nekončí slavnou písní po přechodu Rákosového moře, ale dostavením Miškanu. A naopak – ztrátu židovské samostatnosti a svobody pojíme s dnem zničení Chrámu. Svátek národního „jara“ musí být pevně spojen s jarní obnovou přírody. A to i za cenu vsunutí třináctého měsíce do kalendáře. A tak, jako by v minulosti v nisanu zasvěcen Miškan, bude v budoucnu v nisanu zasvěcen třetí Chrám. Osobní (CHOFEŠ) a duchovní (CHERUT) svoboda pramení ze svatosti. Proto obě spadají do jednoho měsíce – nisanu.

Rav Abraham Isaac Kook: Oběti nebo pústy?

Když se rav Šešet, učenec ze čtvrtého století, postil, přidával do své modlitby Šmone esre tuto modlitbu: „Pane světa! Ty víš, že dokud stál chrám, člověk, který zhřešil, mohl přinést oběť. Ačkoli se oltáři obětoval pouze tuk a krev, byl obětující ujištěn o prominutí a usmíření. Já jsem se nyní postil a mého tuku a krve ubylo. Ať je to Tvá vůle, aby byl úbytek mého tuku a krve považován, jako kdybych je obětoval na oltáři a má oběť byla přijata.“ Rav Šešetova modlitba je zajímavá a podnětná, ale jednomu je třeba se divit: Pokud by vše bylo tak, jak uvádí, tak proč by se kdy lidé namáhali přinášet oběti do Chrámu, když by stejného očištění mohli dosáhnout pústem? Jeho modlitba však inspiruje i k jiné otázce. Proč byly z oběti za vinu (AŠAM) na oltáři spáleny jen tuky a krev?

Je třeba pochopit, že existují dva hlavní důvody hříchů. Některé hřichy jsou výsledkem slabosti v oblasti smyslných tužeb a touhy po luxusu. Tyto činy jsou vhodné usmířit obětí tuků. Druhý typ hřichu pramení z důsledků „boje o život“, například z hladu či chudoby. Velký tlak může vést ke lži, krádeži a dokonce i k vraždě. Odpovídajícím očištěním za tyto hřichy je obětování krve. Pústy můžeme dosáhnout očištění a usmíření podobně jako obětováním krve a tuků v chrámu. Přesto je důležité rozlišovat mezi pústy a obětmi. Přinesení oběti za hřích v Chrámu mělo být jasným signálem, že to měla spíš být viníková krev, která měla být prolita, a viníkův tuk, který měl být spálen, pokud by Bůh ve své milosti nepřijal náhradní řešení a vykoupení. Tato tělesná zkušenost byla pokořujícím střetem, v jehož důsledku se člověk učil ovládnout své záporné vlastnosti a zakázané touhy.

Púst, na straně druhé, oslabuje všechny síly člověka, stejně jako chemoterapie otravuje i jiné části těla než ty, které bojují s rakovinou. Púst prostě vysává naši pozitivní i negativní energii. Hladovění tak má nežádoucí vedlejší účinky - oslabení síly, kterou bychom jinak mohli napřít k pomoci jiným, ke konání micvot, ke studiu Tóry.

Rabi Jonathan Sacks: Sacrifices

The laws of sacrifices that dominate the early chapters of the book of Vayikra, are among the hardest in the Torah to relate to - for it has been almost 2000 years since the Temple was destroyed and the sacrificial system came to an end. But Jewish thinkers, especially the more mystical among them, strove to understand the inner significance of the sacrifices, the statement they made about the relationship between humanity and G-d. They were thus able to rescue their spirit even if their physical enactment was no longer possible. Among the simplest yet most profound was the comment made by R. Shneur Zalman of Ladi, the first Rebbe of Lubavitch. He noticed a grammatical oddity about the second line of today's sedra: *Speak to the children of Israel and say to them: When one of you offers a sacrifice to the Lord, the sacrifice must be taken from the cattle, sheep or goats.* Or so the verse would read if it were constructed according to the normal rules of grammar. However, in Hebrew the word order of the sentence is strange and unexpected. We would expect to read: *adam mikem kiyakriv*, "when one of you offers a sacrifice". Instead what it says is *adam ki yakriv mikem*, "when one offers a sacrifice of you". The essence of sacrifice, said R. Shneur Zalman, is that we offer ourselves. We bring to G-d our faculties, our energies, our thoughts and emotions. The physical form of sacrifice - an animal offered on the altar - is only an external manifestation of an inner act. The real sacrifice is *mikem*, "of you". We give G-d something of ourselves. Let us stay with this idea and pursue it further. In sacrifice, what do we give G-d? The Jewish mystics, spoke about two souls each of us has - the animal soul (*nefesh ha-behamit*) and the G-dly soul. On the one hand we are physical beings. We are part of nature. We have physical needs: food, drink, shelter. We are born, we live, we die. Yet we are not simply animals. We have within us immortal longings. We can think, speak, communicate. We can - by the acts of speaking and listening - reach out to others. We are the one life form known to us in the vast universe that can ask the question "Why?" We can formulate ideas and be moved by high ideals. We are not governed by biological drives alone. Physically, we are almost nothing; spiritually, we are brushed by the wings of eternity. We have a G-dly soul. The nature of sacrifice, understood psychologically, is now clear. What we offer G-d is the *nefesh ha-behamit*, the animal soul within us. The great figures of Judaism were distinguished by their ability to stand apart from the herd; to be different, to challenge the idols of the age, to refuse to capitulate to the intellectual fashions of the moment. That ultimately is the meaning of holiness in Judaism. *Kadosh*, the holy, is something set apart, different, separate, distinctive. Jews were the only people in history consistently to refuse to assimilate to the dominant culture or convert to the dominant faith. To sacrifice (*Lehakriv*) is to bring the animal element to be transformed through the Divine fire that once burned on the altar, and still burns at the heart of prayer if we truly seek closeness to G-d.

Sidra v číslech | Aktuality | Pravidelné šiury

24. paraša v Tóře (z 54) , 1. v knize Vajikra, 21 „paršiot“, 13 otevřených, 8 zavřených, skládá se z 111 vět, 1673 slov a 6222 písmen, obsahuje 16 MICVOT, 11 příkazů a 5 zákazů

Mišna Jomit: Nida 5:2-3 | Daf Jomi: Sanhedrin 36 | **příště je ŠABAT HAGADOL!** | Další DAF vyjde až po pesachu. Do té doby nás může číst on-line na www.doopravdy.cz/judaismus.

רב ירון בן-דוד: פתח אהל מועד

לאחר שעסקנו במשך חמש השבתות האחרונות בבניית המשכן, אנחנו נכנסים לספר ויקרא. ספר ויקרא, שנקרא גם 'תורת כהנים' עוסק בדבר שבעבורו נבנה המשכן - הקרבנות. ובכל זאת, המלה 'משכן', שהופיעה בספר שמות 58 פעמים, ובספר במדבר 51 פעמים - מופיעה לכל אורך ספר ויקרא רק פעמיים. לכל אורך הספר המשכן לא נקרא 'משכן', אלא רק 'אהל מועד', כפי שמתחילה הפרשה: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר ר". הסיבה היא שהמלה 'משכן' מתייחסת בעיקר למבנה הפיזי, ואילו הביטוי 'אהל מועד' מתייחס למשמעות של המקום - מקום ההתועדות של הקב"ה עם משה, ומקום השראת השכינה.

מזבח העולה, כידוע, אינו נמצא בתוך המשכן אלא בחצר. אבל, כאמור, מקום המזבח לא נקרא בפרשתנו "חצר המשכן", כפי שהוא נקרא בספר שמות, אלא רק 'פתח אהל מועד': "וַיִּזְרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד". הדם נמצא בפתח אהל מועד.

את הדם שעל הפתח אנחנו מכירים כבר. עוד פחות משבועיים ניזכר בלילה שבו נאמר: "ועבר ה' לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לב א אל בתיכם לנגף". גם במצרים היה הדם על הפתח, וכשהקב"ה עבר בארץ מצרים להרוג את בכורות המצרים, הוא ראה את הדם שעל הפתח וכתוצאה מכך פסח על הבתים האלה.

הדם שעל הפתח ביציאת מצרים מהווה גבול בין המקום שאליו הקב"ה נכנס והמקום שאליו אין הוא נכנס. הדם שבפתח אהל מועד מהווה גבול בין המקום שאליו בני ישראל נכנסים למקום שאליו אין הם נכנסים.

ואולי יש כאן תהליך בן שלושה שלבים: בשלב הראשון, לפני יציאת מצרים, הקב"ה נמצא בחוץ והאדם מסתגר בתוך הבית, וישנו דם שחוצץ ביניהם. זהו השלב שבו הקב"ה מתערב בהסטוריה "ועושה נסים גדולים, ולאדם אין שום חלק בזה". "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר".

השלב השני הוא שלב ההליכה במדבר שבו בני ישראל הולכים עם עמוד הענן ועמוד האש - וההנהגה הנסית של הקב"ה הופכת להיות טבעית ושגרתית לבני ישראל. הם רואים את הקב"ה בלי הדם שחוצץ ביניהם. אותו פתח, אשר במצרים היה מסומן בדם והגביל את הכניסה, חוזר שוב ושוב בפסוקים שמתארים את התועדות הקב"ה עם משה עוד לפני שנבנה המשכן: "וְהָיָה כִּצְאֵת מִשָּׁה אֶל הָאֵל יִקְוּמוּ כָּל הָעָם וְנִצְבּוּ אִישׁ פֶּתַח אֹהֶלוֹ וְהִבִּטּוּ אַחֲרַי מִשָּׁה עַד בֹּאוֹ הָאֵל הָלָה. וְהָיָה כִּבֹּא מִשָּׁה הָאֵל הָלָה יֵרֵד עִמּוֹד הָעֲנָן וְעִמְדַת פֶּתַח הָאֵל הָלְוִדְבַר עִם מִשָּׁה. וְרָאָה כָּל הָעָם אֶת עִמּוֹד הָעֲנָן עֹמֵד פֶּתַח הָאֵל וְקָם כָּל הָעָם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פֶּתַח אֹהֶלוֹ" - כל אחד עומד בפתח אהלו, ורואה את עמוד הענן שנמצא על פתח האהל של משה רבנו, ומשתחוה. כאן אין דם על הפתח, ואין שום חציצה בין העם לעמוד הענן, וכמובן לא בין עמוד הענן למשה, שנמצא בתוך האהל.

כשנבנה המשכן מושלם התהליך: שוב ישנו דם על הפתח, וזהו דם הקרבנות אשר פתח אהל מועד. אבל הפעם - בניגוד למה שהיה ביציאת מצרים - בני ישראל נמצאים מבחוץ והשכינה נמצאת בתוך האהל. הדם שנזרק בפתח המשכן אינו מסמל את המקום שאליו לא נכנס הקב"ה, אלא את המקום שאליו לא נכנסים בני ישראל.

הרמב"ן, בהקדמתו לחומש שמות, כותב כי ספר שמות נקרא ספר הגלות והגאולה, כי הגאולה ממצרים לא הסתיימה ביציאה הפיזית ממצרים אלא רק בבניית המשכן. יציאת מצרים איננה רק היציאה הפיזית ממצרים, אלא גם החזרה למצב שבו הקב"ה אינו מתערב באופן גלוי בהסטוריה, אלא נמצא בתוך אהל מועד, בלבו של מחנה ישראל. לכן הגאולה מסתיימת רק בסוף ספר שמות. רק כאשר הטבע חוזר למסלולו הרגיל, הקב"ה חוזר לשכון בתוך המשכן הפנימי, והדם שוב חוזר לתת את הגבולות הללו - אפשר לומר שהם חזרו למעלת אבותם.

שירו המפורסם של ר' יצחק הוטנר עוסק במשכן שנמצא בתוכנו: "בלבבי משכן אבנה להדר כבודו, ובמשכן מזבח אקים לקרני הודו". המשכן אינו גלוי ונראה לעין, אלא נמצא עמוק בתוכנו. המקום שבו נמצא המשכן הוא דוקא הלב - משאבת הדם - וזהו הדם שנמצא על הפתח. לא כמו הדם שהיה בפתח הבית ביציאת מצרים, כשהקב"ה היה בחוץ והאדם בפנים, אלא הדם אשר היה בפתח אהל מועד, שמעיד על השכינה שנמצאת בפנים אבל מקרינה על כל הסביבה: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" - בתוכם ממש.